

Francie ve druhé polovině 19. st.

- spojeno s Ludvíkem Bonapartem

20.12.1848 Ludvík Bonaparte se stává prezidentem

1851 na deset let má plnou moc, tato posice je potvrzena plebiscitem, diktature

2.12.1852 Napoleon III. císařem

- vypracována nová ústava, děcka, potvrzovala existenci parlamentu, ale ze začátku neměl žádné pravomoce, všechno dělal Napoleon
- parlamentní monarchie vytvářena postupně, ze začátku vládne absolutisticky, omezeny občanské svobody (shromažďovací právo)
- oporou Napoleona jsou bohaté vrstvy, armáda, policie, církve, zemědělci

Domácí politika

- realizace průmyslové revoluce, ve velkém se staví továrny, železnice, silnice, velkolepá výstavba v Paříži
- zmírnění cla na dovážené britské produkty
- obava z toho, že by se dělníci mohli bouřit, zákaz stávek, chce vyřešit nezaměstnanost → podpora výstavby, urbanisace
- přestavbu vede architekt Haussmann, typická zástavba Paříže pochází právě z této doby

Druhé francouzské císařství

- koloniální výboje, i když sliboval mír, finančně náročné

1853-1856 KRYMSKÁ VÁLKA, Francouzi na straně Osmanů (Sardinského království) a Velké Británie proti Rusku

- výprava do Sýrie a Egypta, stavba Suezského průplavu

1859 podpora Sardinského království v bojích s Habsburky, za odměnu získává Savojsko a Nice

- proniká do Číny a Indočíny (Vietnam, Laos, Kambodža)
- v Mexiku vyhlásuje císařství, kam v roce 1861 poslal expedici, protože mexičané nespláceli své dluhy, do čela Mexika prosazuje Maxmiliána Habsburského, nakonec armádu stahuje, Maxmilián zatčen a popraven

1870-1871 VÁLKA S PRUSKEM, záminka: kdo nastoupí na španělský trůn, Bismarck záměrně upravil Enžskou depeši, vyprovokoval ho k vyhlášení války; pro Napoleona končí tragicky, Francouzi poraženi u Méty, v BITVĚ U SEDANU kapituluje většina francouzské armády a Napoleon je zajat

4.9.1870 Francie vyhlášena republikou

Pařížská komuna

- Francouzi se nechtějí vzdát Alsaska a Lotrinska

18.1.1871 Němci si vyhlásí ve Versailles Německé císařství v čele s Vilémem I.

- ještě v lednu Paříž kapituluje, následně obsazují s Němci příměří a předběžnou mírovou smlouvu, ve které Francouzi uznávají ztrátu Alsaska a Lotrinska a francouzská armáda je odzbrojena
- v Paříži zůstávají ozbrojené jednotky, tzv. *národní gardy*, která chránila Paříž, vláda je chtěla odzbrojit, zbraně si však koupili za vlastní prostředky a to se jim nelíbilo → vyhlásili *Pařížskou komunu*
- levicové síly ovládly Paříž: dělníci, anarchisté
- Pařížská komuna zavádí pevné ceny potravin, bezplatnou výuku či lékařskou péči, rovnoprávnost žen, povinný podíl dělníků na řízení podniků

květen 1871 francouzské vládě se podařilo s Němci uzavřít mír, ztratila Alsasko a Lotrinsko, ohradili se proti Komuně

- poslední boje probíhaly u zdi Péré-Laichaise, kde byla Komuna definitivně zlikvidována, její členové deportováni či popraveni

Třetí republika

1875 vypracování nové ústavy, všeobecné hlasovací právo, bezplatné vzdělávání a. j.

- proti republice se ze začátku neúspěšně ohrazují monarchisté, postupně se stabilizuje
- dvě politické strany:
  - *radikálové*: na konci století vůdčí politicko ustranou, chtějí demokratisaci, odpojení církve od státu, oslabení kompetencí presidenta
  - *socialisté*: na začátku nejednotní, postupně se spojí do jedné strany
- *Dreifusova aféra*: odsouzen z proněmecké špionáže, odpor intelektuálů, inspirováno antisemitismem
- na problém antisemitismus poukazuje Émile Zola